

Vrijdag 16 juni 2006 is door Gerard van Westrienen (SURF) en Saskia Franken (bibliotheek UU) namens de werkgroep Promise of Science de volgende vraag voorgelegd aan het Landelijk Juristen overleg. *"In het 'papieren tijdperk' werden/worden proefschriften veelal enkele weken voor datum promotie rondgestuurd aan collega's, familie en vrienden. Is het juridisch toegestaan om een proefschrift eerder openbaar te maken via een website (lokaal repository/DAREnet/nationale proefschriftensite etc) dan op de datum van de openbare verdediging van het proefschrift (promotieplechtigheid)? M.a.w. wat is de status van de promotieplechtigheid?"*

Op deze vraag heeft het Juristenoverleg van de VSNU het volgende standpunt ingenomen. Het proefschrift wordt geschreven ter verkrijging van de graad Doctor. Het proefschrift wordt voorafgaand aan de promotie inhoudelijk goedgekeurd. Op de promotiedatum/promotieplechtigheid zelf wordt formeel vastgesteld dat de promovendus voldoet aan alle eisen die gesteld worden aan de promotie, waaronder het geschreven hebben van een proefschrift. Deze vaststelling heeft tot gevolg dat de promovendus "promotie" maakt en de graad "Doctor" ontvangt. Vgl. een student die zijn laatste tentamen gedaan heeft, maar nog niet zijn bul heeft gekregen.

Het feit dat een promovendus pas vanaf de promotie Doctor is staat los van het van het proefschrift, dat er dan immers al ligt. Kijk bijvoorbeeld ook naar het voorblad bij een proefschrift, waarop enkel vermeldt staat dat het proefschrift dient "ter verkrijging van" de doctorstitel en dus niet gelijk staat aan de doctorstitel.

Conclusie : er zijn geen juridische bezwaren om de volledige inhoud van het proefschrift, zodra het door de promotiecommissie inhoudelijk goedgekeurd is en zijn definitieve vorm en layout gekregen heeft, openbaar te maken via een repository. Uiteraard is toestemming van de promovendus hierbij wel noodzakelijk.

Veel wetenschapsvoorlichters zouden de tijdige beschikbaarheid van de (digitale) versie toejuichen. Ook voor promovendi heeft het positieve kanten, zoals lagere druk- en verspreidingskosten. Het is aan de instellingen zelf om hier beleid op te maken. Een instelling kan dus bepalen dat de digitale versie reeds voor de promotiedatum openbaar gemaakt wordt, tenzij er redenen zijn om dat na te laten. Het beleid van de instelling op dit punt moet in de promotieregelingen (of minstens in de aanwijzingen voor de promovendi of andere regelgeving) opgenomen worden.